

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 27 Kasım 2015
Sayı: 159

442

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim. Saygılarımla.

Ahmet AKIN

Balıkesir Milletvekili

2000'li yıllarda 100 milyon adet civarında olan zeytin ağacı varlığımız son istatistiklere göre 160 milyonu aşmıştır. 320 bin civarında ailenin zeytincilikle uğraştığı bilinmektedir. Sağlıklı ve dengeli beslenme alışkanlıklarına paralel olarak zeytin ve zeytinyağı tüketimi de artmaktadır. Ülkemizde zeytinliklerin çok büyük bir bölümünde geleneksel tarzda üretim yapılmaktadır. Modern zeytinliklerin sayısı son yıllarda bir artış eğilimi gösterse de istenilen noktada değildir. Ekonomik ve sosyal yönüyle ülkemiz için önemli bir sektör olan zeytinciliğimizin çözüm bekleyen bir dizi sorunu vardır.

Bu konuyla ilgili olarak;

1. İstatistiklerde yer alan verilere göre 2002 yılında 101.600.000 adet zeytin ağacından 1.800.000 ton zeytin üretilirken ondan sonraki yıllarda sağlanan teşviklerle zeytin ağacı sayısı hızla artarken zeytin üretimi düzenli olarak düşmüştür. Nitekim "Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti"nin tespitlerine göre 2015-2016 üretim sezonunda toplam 167.847.627 zeytin ağacından 1.108.000 ton zeytin üretileceği beklenmektedir. Zeytin ağacı sayısındaki ciddi artışa rağmen zeytin üretiminin düşmesinin nedenleri nedir?

Bu konuda özel bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldı ise bu çalışmadan hangi sonuçlar elde edilmiştir?

2. Zeytin üretiminin düşmesinde uygulanan teşvik ve destek politikalarının etkisi olmuş mudur?
3. 2008 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde zeytin ve zeytinyağı ile diğer bitkisel yağların üretiminde ve ticaretinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş ve Komisyon yaptığı çalışmanın sonucunda bir rapor hazırlamıştır. Adı geçen komisyon raporunun önerilerinin Bakanlığınızın görev alanına girenlerden ne kadarı hayata geçirilmiştir?
4. 2008 yılından bu yana Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsünün araştırma altyapısı ve finansmanı güçlendirilmiş midir?
5. 2008 yılından bugüne kadar Enstitüde yürütülmekte olan ve sonuçlandırılmış olan araştırma projesi sayısı nedir?
6. Araştırma projelerinin yürütülmesi için Enstitünün insan kaynağı Enstitünün insan kaynağı ve sağlanan finansman olanakları yeterli midir? Enstitüde araştırmacı olarak çalışanların sayısı ile enstitünün yıllık bütçesi nedir?
7. Üniversitelerle Zeytin ve Zeytinyağı araştırmaları konusunda gerekli işbirlikleri yapılmakta mıdır?
8. Hangi Üniversitelerle birlikte hangi projeler yürütülmektedir?
9. Zeytin gen kaynaklarımızın genetik çalışmaları tamamlanmış mıdır? Bir genetik haritalama yapılmış mıdır?
10. Zeytin üretim bölgelerinde zeytin üreticilerine eğitim verebilecek nitelikte, yeterli donanımına sahip Bakanlık elemanlarının sayısı yeterli midir?
11. Edremit Zeytincilik Üretim İstasyonu Müdürlüğü, bölgesine hizmet verebilecek düzeyde gerekli altyapı ve donanımına sahip midir?
12. Ülkemizin yıllık zeytin fidanı ihtiyacı nedir? Edremit Zeytincilik Üretim İstasyonunda üretilen yıllık zeytin fidanı sayısı nedir?
13. Balıkesir’de 2008’den bugüne kadar zeytin üreticilerine hangi eğitimler verilmiştir? 2008 yılından bugüne kadar eğitim alan zeytin üreticisi sayısı nedir?
14. Yetiştirilmek amacıyla modern zeytincilik yaptığı bilinen ülkelere gönderilen araştırmacı ve teknik elemanlar var mıdır? Varsa bunların sayısı nedir? Hangi ülkelere gönderilmişlerdir?

15. Zeytin üreticilerine ve bu alanda çalışan teknik elemanlara dönük olarak modern zeytincilik yapan ülkelere teknik geziler yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise bu teknik gezi ve incelemeler konuyla hiç ilgisi olmayan bakanlık üst düzey bürokratları da katılmakta mıdır?
16. Sofralık zeytin ve zeytinyağı işleme teknolojisinde kalifiye ara eleman yetiştirilmesi amacıyla eğitimler yapılmakta mıdır? Bu amaçla düzenlenen kurs ya da seminerler var mıdır? Varsa 2008 yılından bugüne kadar düzenlenen kurs ve seminer sayısı ile katılanların sayısı nedir?
17. Ülkemizde zeytini sofralığa, zeytinyağına, pirina ve pirina yağına işleyen işletmelerin sayısı ve bunların illere göre dağılımı nasıldır?
18. Bakanlığınız tarafından 2008 yılından bugüne kadar zeytinyağında taklit ve tağşiş'e yönelik etkili denetimler yapılabilenekte midir? Bu konuda Bakanlıkta çalışan denetim elemanı sayısı yeterli midir?
19. Zeytinyağında taklit ve tağşişle ilgili hangi yaptırımlar uygulanmaktadır? 2008 yılından bugüne kadar tespit edilen taklit ve tağşiş tespiti edilen işletme sayısı ile bunların yıllara göre dağılımı nedir? Yapılan denetimler zeytinyağında taklit ve tağşişte azalmayı sağlamış mıdır?
20. Zeytin ve zeytinyağında Lisanslı Depoculuk Sistemine işlerlik kazandırılmış mıdır? Bu konuda yapılan çalışmalar nelerdir?
21. Zeytinyağının var yılında depolanıp, yok yılında piyasaya sürülerek fiyat istikrarı sağlanması amacıyla depolama yardımı yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise yapılan yardım ödemesinin miktarı ve yıllara göre dağılımı nasıldır? Yapılmıyor ise nedeni nedir?
22. Modern Zeytinciliğe uygun bahçe tesis edilmesini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise bu amaçla hangi destekleme araçları kullanılmaktadır?
23. Yeni zeytinlik tesisinde sertifikalı fidan desteği ödemesinin geleneksel zeytinliklerin imar ihyasında da verilmesi yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
24. Zeytin bahçelerinin ovaya ve taban arazilere tesis edilmesinin önlenmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır?
25. Zeytinliklerde doğru ve tekniğine uygun gübreleme yapılmasını temin etmek amacıyla yaprak ve toprak analizi yaptırılmasına yönelik hangi çalışmalar yapılmaktadır? Bu yönde hangi önlemler alınmaktadır?

26. Zeytin üretim bölgelerinde yaprak ve toprak analizi yapabilen laboratuvar sayısı nedir? Bunların illere göre dağılımı nasıldır?
27. Gübrede uygulanan KDV oranının düşürülmesine yönelik bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Bu konuda gerekli girişimlerde bulunulmuş mudur?
28. Zeytinliklerde sulama yapılmasını sağlamaya dönük yapılan çalışmalar nelerdir?
29. 2007 yılında bugüne kadar zeytincilik alanında sulama ve sulama sistemlerine verilen teşvik miktarı nedir?
30. Damla sulama desteğinden yararlanan zeytin üreticisi sayısı ve bunun illere göre dağılımı nedir?
31. Yaşlı zeytin ağaçlarına “gençleştirme budaması” yaptırılmasına dönük bakanlığınız hangi çalışmaları yapmaktadır? Bu konuda bir destekleme ödemesi yapılması yönünde çalışmalarınız var mıdır?
32. Yapılan çalışmalarda İtalya ve İspanya’da ağaç başına zeytin veriminin 45-50 kg olduğu belirtilmektedir. Ülkemizde ise ağaç başına zeytin verimi yıllara göre değişmekle birlikte 9-14 kg arasındadır. “Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti”nin tespitlerine göre 2015-2016 üretim sezonunda ağaç başına verimin 7,6 kg olacaktır. Ağaç başına zeytin veriminin artırılması için yapılan çalışmalar nedir?
33. Verim düşüklüğü bulunan zeytin ağaçlarına verimi yüksek daha az alternans gösterenlerden alınacak aşı ile “çeşit çevirme aşısı” yapılması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
34. Meyilli ve erozyon riski bulunan zeytinliklerde teraslama ve sekileme yapılması konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
35. Zeytinliklerde sırkla hasat yapılmasının önlenmesi ve toplanan zeytinlerin çuvallar yerine plastik kasalarla taşınmasının özendirilmesine dönük hangi önlemler alınmaktadır?
36. Kalitenin yükseltilmesi amacıyla dip zeytini ile ağaç üzerinden toplanan zeytinlerin birbirinden ayrılarak taşınması ve işlenmesi konusunda üreticilere yönelik bir çalışma yapılmış mıdır?
37. Kalitenin yükseltilmesi için destekleme priminin yağ kalitesine göre verilmesi için bir çalışma yapılmakta mıdır?
38. Zeytin üreticileri ile zeytinyağı işletmecilerinin daha kaliteli üretim yapılabilmesi için aynı hedef doğrultusunda bir araya getirilerek bilgi alışverişi

yapabilecekleri platformların oluşturulması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?

39. Hasat zamanı plansızlığı nedeniyle bir dizi sıkıntılar yaşandığı, fabrika bahçelerinde hasat edilen ürünlerin uygunsuz bir şekilde bekletildiği, bu nedenle kalite bozulmalarının yaşandığı bilinmektedir. Bakanlığınız yerel birimlerinin zeytin üretim bölgelerinde bir hasat takvimi belirlemesine yönelik bir çalışması var mıdır?
40. Ülkemizde kişi başı zeytinyağı tüketimi 2 litre civarındadır. Bu rakam diğer zeytinyağı üreticisi ülkeler olan Yunanistan'da 24 litre, İtalya ve İspanya'da 14 litre, Tunus, Portekiz, Lübnan ve Suriye'de 8 litredir. Ülkemizde zeytinyağı tüketiminin artırılması için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır? Bu yönde bundan sonra ne tür çalışmaların yapılması planlanmaktadır?
41. Ülkemizde üretilen zeytinyağının uluslararası standartlarda yer alan kriterlere uyum sağlaması yönünde hangi çalışmalar yapılmaktadır?
42. Daha kaliteli ve dış pazarda rekabet kabiliyeti yüksek zeytinyağı üretilebilmesi için işletmelerin modernizasyonu ve yağhanelerin teknolojik olarak yenilenmesi konusunda bir çalışma yapılmakta mıdır?
43. Ülkemiz zeytinyağı ihracatının %60-70 i dökme olarak gerçekleştiği belirtilmektedir. Katma değer kaybını önlemek amacıyla ambalajlı zeytinyağı ihracatının artırılması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
44. Zeytin ve zeytinyağı üretiminde kalitenin yükseltilmesi amacıyla var olan destekleme sisteminin gözden geçirilerek yeni bir destekleme modeli geliştirilmesi için bir çalışma yapılmakta mıdır?
45. Zeytinyağı üretimi sırasında ortaya çıkan karasu sorunu ile ilgili olarak gerekli Ar-Ge çalışmaları yapılmakta mıdır? Bugüne kadar bu konuyla ilgili hangi projeler yürütülmüştür?
46. Zeytincilikte organik ve iyi tarım uygulamalarında ülkemiz hangi noktadadır?
47. Organik ve iyi tarım uygulamalarının zeytincilikte yaygınlaştırılması için hangi çalışmalar yapılmaktadır?
48. 2007 yılından bugüne kadar yol yapımı, sanayi tesisi yapımı, enerji yatırımları, yerleşime açılan alanlar vs. nedeniyle kesilen zeytin ağacı sayısı nedir?
49. Zeytincilik sektörü ile ilgili daha doğru istatistiki veriler elde edilmesi amacıyla modern teknolojinin olanaklarından da yararlanacak bir sistem kurularak başta ağaç sayısı olmak üzere sektöre ait tüm veriler güncellenecek midir?

50. IPARD kapsamında zeytinyağı işletmelerine yönelik olarak bugüne kadar Balıkesir ilinden alınan başvuru sayısı nedir? Bu başvurulardan ne kadarı sözleşmeye bağlanmış ve ne miktarda hibe ödemesi yapılmıştır?
51. Bakanlığınızca yürütülmekte olan Kırsal Kalkınma yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında bugüne kadar Balıkesir ilimizden yapılan başvuru sayısı ve verilen hibe miktarı nedir?
52. Zeytin ve zeytinyağına ilişkin alınan kararlar ve uygulanan politikalar konusunda üretici örgütlerinin görüş ve önerileri alınmakta mıdır?
53. Zeytincilik sektöründe verilmekte olan ve verilecek olan desteklerin üretici örgütleri aracılığı ile verilmesi yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
54. Yayım ve eğitim çalışmalarında üretici örgütleri ile işbirliği yapılmakta mıdır?
55. Üretici örgütlerinin teknik ve mali kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
56. Yerli zeytin ve zeytinyağı sektörümüzün korunması amacıyla Dahilde İşleme Rejimi (DİR) çerçevesinde ithalatın yapılmaması konusunda Ekonomi Bakanlığı nezdinde girişim ve çalışmalarınız var mıdır?
57. Bakanlığınızın DİR kapsamındaki ithalat konusunda görüşü nedir?
58. Zeytin ve zeytinyağına ilişkin Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında bugüne kadar hangi düzenlemeler yapılmıştır?
59. AB ülkelerinin zeytin ve zeytinyağı konusunda ülkemize uyguladıkları ticareti engelleyici hususlarda, özellikle uygulanan yüksek verginin kaldırılması hususunda Bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar nelerdir?
60. AB ülkelerine zeytinyağı ihracatımızda ciddi sıkıntılar yaratan bu uygulamanın ortadan kaldırılamamasının nedeni nedir?